

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada. The Provincial Library City

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

№ 118

Ч. 149 (892)

ВІСНОК, 21. ГРУДНЯ 1926.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, DECEMBER 21st, 1926.

No. 149 (892). VOL. VIII.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД КАНЦЛєРА МАРКСА ЗРЕЗИГУВАВ.

БЕРЛІН, 17. грудня. — Уряд канцлера Маркса сьогодні зрезигував. Причиною резигнації було те, що парламент ухвалив йому вотум недовіри. Внесок з висловом недовіри для уряду був ухвалений 249 головами проти 171.
Буржуазний коаліційний кабінет канцлера Маркса був сформований в травні ц. р. після падіння уряду Лютра.
Внесок був поставлений після промови посла Шайдмана, провідника соціал-демократів, який закинув урядові, що монархічна військова кліка тайно організує велику нелегальну резерву і підкопує державну оборону як інструмент республіки.
Канцлер Маркс заперечив закиди, але Шайдман наводив імена, місця й числа на доказ своїх тверджень. Одним з закидів було те, що Німці нагромаджують у Радянському Союзі зброю та амуніцію. Комуністичні й інші послі заперечували ці закиди.
Шайдман закинув також міністрові оборони Геслеру, що він є "оруддям монархістичних юнкерів", і домагався, щоб цій кабінет зрезигував. Після ухвалення внеску парламент відпочив до 19. січня.

ШАЙДЕМАН АТАКУЄ МІНІСТРА ОБОРОНИ.

БЕРЛІН, 17. грудня. — В німецькому парламенті прийшло вчора до великого замишання, коли провідник соціал-демократів Шайдман напав на міністра оборони Геслера й закинув йому, що в бюджеті існує таємний фонд на виріб і згромадження зброї й аеропланів у Радянському Союзі.
На це послі правих партій кричали до Шайдмана: "Зрадник, шубравець!"
Показуючи на дипломатичні ложжі сидіти представники закордонних держав, націоналісти кричали: "Чому ви крикати зі річи перед нашими ворогами?" Після того вони вийшли з сали.
Посол Шайдман, який провадив атаку соціал-демократів, спрямованим на повалення уряду Маркса, відповів, що альянти знають все про "гнилі милитаристичні відносини" в Німеччині, і тому лише самим Німцям справити їх, ніж мають це зробити за них альянти.
Відповідаючи Шайдманові, канцлер Маркс заперечив його закиди, що державні фонди призначаються нелегально на милитаристичні цілі. Він заявив також, що закиди Шайдмана щодо нагромадження зброї й нелегальних військових організацій відносяться до відносин, що існували три роки тому, але вони не мають місця тепер.

КАБІНЕТ ОСТАНЕ ТИМЧАСОВО ПРИ ВЛАДІ.

БЕРЛІН, 17. грудня. — Канцлер Вільгельм Маркс, міністер закордонних справ Штрессман і їх товариші, які зрезигнували сьогодні, остануть при владі як тимчасовий кабінет.
Вони вже почали комбінувати склад нового уряду, однак уважають, що міністер оборони Геслер, через якого ухвалено урядові вотум недовіри, не вийде до нового кабінету.
Через резигнацію уряду Маркса закордонна політика Німеччини не буде змінена. Німеччина далі остане в Лізі

ФАШІСТ ГЕНЕРАЛ СМЕТОНА ПОВАЛИВ УРЯД ЛИТВИ.

БЕРЛІН, 17. грудня. — Литовський соціалістичний уряд зівстав повалений військовою клікою. Президент др. Казимир Грініус є арештований і генерал Сметона, бувший президент, який виконав переворот, обняв президентуру з диктаторськими правами і встановив фашистський режим.
Депеші з Риги й інших балтійських жерел виказують, що переворот був тайно підготовлений від довгого часу.
Сойм відбував нічну сесію й о 3-й годині сьогодні рано військо увійшло до будинку Командувача офіцир вийшов на трибуну президента союму і сповістив, що армія ринила повалити уряд.
Він сказав, що уряд зрадлив Литву більшовикам і закордонним державам. Після того офіцир проголосив сойм розв'язаний і президента союму арештовано, а послів викинено.
Столиця Ковно є цілком окупована військом. Лише один полк є лояльний до бывшего уряду і держить у своїх руках судисне узгір'я, знане як Грінсберг. Місто є цілком ізольоване, новий уряд закрав усі телефоничні й телеграфічні лінії і тому лише доривочні всти доходить до зовнішнього світа.
Знад кордону доносять, що в цій Литві проголошено генеральний страйк і що ведуться бої між сторонниками старого уряду та прихильниками нового режиму.
Звідомлення бюро Вольфа каже, що президент Грініус є інтернований у ковенському замку під сильною сторожею.

ГЕН. СМЕТОНА НЕ Є ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ ПОЛЬЩИ.

ВАРШАВА, 17. грудня. — Генерал Сметона, який захопив владу на Литві, не вважається загрозою для Польщі, хоч більшість польських провідників уважають його за крайнього.

В ЦІЛІ ЛИТВІ ПРОГЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН.

РИГА, Латвія, 17. грудня. — Депеші з Ковна кажуть, що в цій Литві проголошено воєнний стан і що Ковно є в стані облоги. Полковник Гріголінас Глоавачкий є назначений командантом.

РОБІТНИКИ ПРОТИ ФАШІСТСЬКОГО РЕЖИМУ.

БЕРЛІН, 17. грудня. — Непотверджені повідомлення з Ковна кажуть, що на вулицях того міста розпочалась боротьба між військом, лояльним до поваленого уряду, а жовнірами генерала Сметони, який захопив владу.
Нинішня депеша з Ковна каже, що трейд-юнії проголосили генеральний страйк по цій Литві.
Иша депеша з Ковна каже, що робітники піддержують лояльне військо, яке зводить бої з військом ген. Сметони на вулицях Ковна.

Націй і буде уважатися членом нової "великої трійки" Європи.
Послі уважають, що слідуючий уряд буде або великою коаліцією, яка буде включати народну партію Штрессмана й певних соціалістів, або коаліцію правого крила, до якої ввійдуть деякі націоналісти й представники католиків серед-центристської групи.

БРИТАНІЯ ВЕДЕ ПЕРЕГОВОРИ З КАНТОНСЬКИМ УРЯДОМ.

ШАНГАЙ, 17. грудня. — Депеші з Ганкова вказують на те, що Велика Британія хоче бути в добрих зносинах з кантонським урядом. Майкс Лемпсон, новий британський міністер до Китаю, і Евген Чен, міністер закордонних справ у кантонському уряді, майже щодня відбувають конференції, які є приятельського характеру.
Хоч нема офіційного звіту про ці конференції, то всетаки загально вважають, що оба дипломати обговорили низку важних питань і виявили багато непорозумінь. Є це вступом до повного дипломатичного порозуміння.
Кантонський уряд обняв контроль над цілою провінцією Гупе і переносить до Вучангу, старинного міста, що лежить на другому боці ріки Янгте від Ганкова.
Що Кантонці уважають свою позицію в провінції Гупе забезпеченою, про це свідчить той факт, що партія Гоміндан, яка піддержує кантонський уряд, перенесить свій головний осідок з Кантона до Ганкова.

ПОВАЛЕННЯ УРЯДУ ПЛЯНУВАЛИ ПОЛЬКІ.

КЕНІГСБЕРГ, Німеччина, 17. грудня. — Місцевий литовський консул оголосив комунікат, в якому каже, що в Литві привернено спокій. Комунікат підтверджує звідомлення про повалення уряду в Ковні і заведення військової диктатури.
Дня 28. вересня між Литвою та Радянським Союзом підписано договір про нейтральність і ненападання. Підписання договору відбулося в Польщі і деякі варшавські газети домагалися інтервенції в Литві та назвали Литву "російським оруддям".
Дня 23. жовтня польський уряд вислав до Радянського Союзу лагідний протест проти тих точок договору, що признавали претензії Литви до міста Вильни, яке Ліга Націй признала 1923 р. для Польщі.
Помимо спокійного тону польської ноті до Радянського Союзу, від якогось часу ходили погослоси про повалення литовського уряду польськими елементами.

ПРЕЗИДЕНТ НАЗНАЧИВ НОВОГО ПРЕМ'єРА.

ЛОНДОН, 18. грудня. — Депеша з Ковна до литовської преси каже, що литовський президент Грініус далі сповняє свої обов'язки в Ковні. Він призначив резигнацію кабінету Слезівічюса й назначив професора Вальдемараса прем'єром і міністром закордонних справ та інших націоналістів членами нового кабінету.
Кажуть, що генерал Сметона зробить питання округа Вильни важною частиною політичної програми нового уряду. Цей округ, що належав давніше до царської Росії, був признаний Польщею радою амбасадорів, але Литва не признала рішення ради амбасадорів.

ВАРШАВА, 18. грудня.

Звідомлення знад польсько-литовського кордону кажуть, що литовське прикордонне військо відтягнуто від трох-до шість миль в глуг краю, щоб уникнути стикни з польським військом.
Цей рух толкують тут так, що литовський фашистський диктатор ген. Сметона не хоче наразити проти себе Польщі.

КАНТОНСЬКА АРМІЯ ЗАНЯЛА СТОЛИЦЮ ЧЕКІЯНУ.

ШАНГАЙ, 16. грудня. — Повідомляють, що кантонська революційна армія заняла місто Ганчов, столицю провінції Чекіян. Заняття міста є ще одним великим кроком у наступі Кантонців проти північних реакційних генералів.
Ганчов має 800,000 населення і лежить лише 110 миль на полудневий захід від Шангаю, яке то місто є одною з головних цілей наступу Кантонців.
ШАНГАЙ, 16. грудня. — Тут potwierджено сьогодні звідомлення про заняття Ганчова, столиці провінції Чекіян, кантонською революційною армією.
Звідомлення з Пекіну кажуть, що Кантонці, занявши провінції Фукіен і Чекіян, наступають в напрямі Шангаю і реакційний генерал Сун Чуан-Фан, який боронить міста, є притиснений до стіни.

МІСТО ІЧАНГ ТАКОЖ У РУКАХ КАНТОНЦІВ.

ЛОНДОН, 17. грудня. — Кореспондент "Дейлі Мей", повідомляє з Ганкова (в Китаю), що кантонська революційна армія заняла місто Ічанг, у провінції Гупе.
СТРІЛЯНИ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ КОРАБЕЛЬ.
ПЕКІН, 16. грудня. — З чужинських жерел у Ганкові повідомляють, що китайське військо, яке входить в союз з Кантонцями, стріляли на корабель американської Стандард Ойл Ко. недалеко Шасі, около 250 миль гори рікою Янгте від Ганкова. Жертв у людях не було.

КАНТОНСЬКЕ ВІЙСЬКО 20 МИЛЬ ВІД ШАНГАЮ.

ШАНГАЙ, 16. грудня. — Кантонська армія наступає на Сун Кіян, 20 миль на полудне від Шангаю, де окопався реакційний генерал Сун Чуан-Фан зі своїм військом. Бою між обома арміями сподіються в недалекому часі.
Кантонська армія сподіється заняти Шангай і тоді буде продовжати свій похід на північ до Пекіну.

БРИТАНІЯ ВИСИЛАЄ ВОЄННІ КОРАБЛІ ДО КИТАЮ.

ЛОНДОН, 17. грудня. — Урядники адміраліції кажуть, що сьогодні відплив з Мальти на китайські води британський кружляк "Мардок", а за ним попливуть туди девять міноносців.
ВАЛСТА, Мальта, 17. грудня. — Бритійська адміраліція видає приказ, щоб четверта флотилія міноносців відплила на китайські води. Кораблі ладують тепер амуніцію й інші засоби і правлоподобно відпливуть ще такі сьогодні.

БРИТІЙСЬКІ МОРЯКИ ВИСЛІ В МІСТ ГАНКОВІ.

ГАНКОВ, Китай, 18. грудня. — Бритійські моряки вислі в Ганкові й поставили сторожу здовж кордонів британської оселі, щоб кантонські жовніри не змогли перейти на британську концією.

В КЕЛГАРИ ВИБРАНО ДВОХ РОБІТНИЧИХ АЛДЕРМЕНІВ.

КЕЛГАРИ, Ата., 16. грудня. — Підчас вчорашніх міських виборів мейором міста вибрано Фреда Ф. Осборна, кандидата буржуазних партій. Він одержав лише 216 голосів більше від робітничого кандидата Ендрю Дейвісона.
До міської ради вибрано п'ятьох буржуазних і двох робітничих алдерменів, включаючи Мис Лант Петтерсон, учительку публічної школи. Міська рада в 1927 році буде складатися з 9 буржуазних і 3 робітничих алдерменів.
Робітничого кандидата В. Ф. Торнера вибрано до шкільної ради.

БЛУМБЕРГ ЖАДАЄ ДОПОМОГИ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

На засіданні винїлгеської міської ради, що відбулося в попередіок 13. грудня, робітничий алдермен Блумберг поставив внесок, у якому домагався, щоб місто давало допомогу для безробітних.
Буржуазний алдермен Полдерфорд заперечив закид, що в місті є безробітні, і висловив жаль, що такий внесок є поставлений. Це обурило до крайності алдермена Блумберга й він назвав Полдерфорда брехуном.
У своїй промові Блумберг заявив, що є робітничі родини, які не мають позиви ні опалу, а помімо того міста не дає ні допомоги, хоч батьки цих родин є без роботи. Є випадки, що діти не ходять до школи через те, що не мають в що взутися.
Иніи робітничі алдермени промовляли в подібному дусі. Підчас голосування внесок Блумберга відіслано до комітету для допомоги безробітним.

ПІДЧАС ЕКСПЛОЗІИ ЗГИНУЛО 19 РОБІТНИКІВ.

НІКЕЯ, Франція, 14. грудня. — Підчас експлозії в Ст. Аубіні, недалеко Нікеї, згинуло вчора 19 осіб. Трійять осіб були тяжко ранені, а 40 легко ранені. Експлозія наступила в збирнику хемікалії, які мали бути ужиті для вибору хльорини.
ЧИСЛО УБИТИХ МАЙНЕРІВ ДІЙШЛО ДО 32.
ПРИНСТОН, Індіяна, 13-го грудня. — Число убитих майнерів, що загинули підчас експлозії в майні Френсіско, дійшло сьогодні до 32. Три ранені майнері у шпиталі є в критичному стані.
(В "У.Р.В." з 11. грудня було подано, що підчас експлозії в Принстон, Інд., згинуло 7 майнерів, а 32 були ранені. Відтоді число убитих збільшилося до 32.)

П'ЯТЬ РОБІТНИКІВ УБИТО В ЕКСПЛОЗІИ.

ВІЛМІНГТОН, Делавар, 6. грудня. — У фабриці стрільного пороху в Карней Пойнт, Нью Джерзі, експлодувало сьогодні 5,000 фунтів бездимного пороху, при чому згинуло п'ять робітників.
АНГЛІЯ ВИЗНАЛА КОНСЕРВАТИСТА ДІЯЗА.
НЬЮ ЙОРК, 12. грудня. — Місцевий консул Нікарагви оповістив, що британський уряд визнав президента Адольфа Діаза, голову консервативного уряду Нікарагви.

ВІДКРИТТЯ 16-ГО КАНАДІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

ОТТАВА, 10. грудня. — Сьогодні відкрито 16-ий парламент Канади. Трону промову відчитав новий генерал-губернатор лорд Вилінгдон. У тронній промові начеркнено таку програму уряду для нового парламенту:
1) Повнове внесення урядових законопроектів, які були ухвалені на останній сесії парламенту, але не стали законами.
2) Допомога заводам для виробу домашнього коксу з канадійського вугілля.
3) Законопроекти відноснося до звіту комісії, що розслідувала права приморських провінцій.
4) Повнове внесення трирічної програми будування побічних ліній канадійської національної залізниці.
5) Одобрення угоди з власниками доважних паперів залізниці Гренд Тронк Песифік.
6) Поправки до правил палати послів.

ПРОГРЕСИВНІ ГРУПИ ВИБРАЛИ ПРОВІДНИКІВ.

ОТТАВА, 10. грудня. — Три прогресивні групи в новому парламенті відбули сьогодні організаційні мітінги й дві з них вибрали своїх провідників та секретарів.
До першої групи входять фермерські послі з Альберті і Мис МекФейл з Оутгеро. Ця група має 12 членів і вибрала своїм провідником Роберта Гардінера, а секретарем Генрі Спенсера.
Друга група складається з шістьох членів і вибрала своїм провідником Джана Еванса, а секретарем Митона Кембела. До цієї групи входять прогресивні послі зі Саскечевану.
Третя група складається з 10 прогресивно-ліберальних послів, переважно з Манітоби. Вона є найбільше зближена до лібералів.

В ПОЛУДНЕВІІ ПОРТУГАЛІ ВИБУХЛО ПОВСТАНИЕ.

ПАРІЖ, 16. грудня. — Лісбонський кореспондент агенції Гаваса каже, що в Лісбоні поширилися всти, що в полудневій Португалії вибухло повстання. Уряд вислав військо на місце розрухів.
ЛІСБОНА, Португалія, 16-го грудня. — Президент Кармона і його уряд підпріяли кроки, щоб здавити повстання в полудневій Португалії.
Залізничні робітники в полудневій Португалії вийшли на страйк.
АЛІАНТИ ЗНЕСЛИ КОНТРОЛЮ НАД НІМЕЧЧИНОЮ.
ЖЕНЕВА, Швайцарія, 13-го грудня. — Військова контролія альянтів над Німеччиною скінчилась, 31-го січня 1927 року. Таке рішення западо на конференції, в якій взяли участь представники Франції, Великої Британії, Бельгії, Італії, Японії і Німеччини.
За те німецький уряд згодився віддати справу східних німецьких фортив і вивозу зброї до вирішення Лізі Націй на випадок, якби вона до 1. лютого 1927 р. не дійшла до порозуміння в тих питаннях з радою амбасадорів.
В той спосіб контролю над Німеччиною переходить до рук Ліги Націй. А Ліга буде інтервеніювати лише тоді, коли якась держава внесе узасаднену жалобу, що Німеччина не придержується постанов Вержельського договору відносно роззброєння.

МАРОКАНСЬКЕ ПЛЕМЯ РОЗБИЛО ЕСПАНЦІВ.

ЛОНДОН, 15. грудня. — Депеша агенції Райтера з Танжеру, в Мароку, каже, що мароканське племя Бені Горфет розбило відділ еспанського війська, який воював проти нього. Еспанці понесли великі втрати в людях і амуніції.

БАЗАР ПРОДОВЖАЄТЬСЯ!

Повідомляється українських робітників і робітницю у Вінніпегу, що Базар в Українським Робітничім Домі є досить успішний і продовжується в цьому тижні.